

FEMALE IDENTITY IN FEMINIST ADAPTATIONS OF SHAKESPEARE

Theses

1. Adaptation always melds with theory; feminist adaptations and more particularly the depiction of female identity in feminist Shakespeare adaptations are deeply politically motivated and are inseparable from contemporary social, political and cultural issues.
2. It is crucial to differentiate between feminist approaches to Shakespeare – feminist interpretations, opinions, revisions of Shakespeare – and feminist adaptations of Shakespeare – new, independent works penned by feminist authors.
3. All feminist adaptations incorporate a broad, thorough study and feminist interpretation of Shakespeare, *Ophelia*, a feminist Shakespeare adaptation for example, could not have been written without a feminist interpretation of *Hamlet*, which means that feminist adaptations of Shakespeare are rooted in and closely connected with feminist interpretations of Shakespeare, though the two must never be confused.
4. It is difficult to define feminism universally, since different historical periods, cultures and political beliefs all suggest something different and betray a divergent focus towards feminism and feminist criticism. There is no single definition of feminist criticism either, since it overlaps several theoretical fields or critical schools, such as deconstruction, poststructuralism or psychoanalysis.
5. The historical development of feminism also underscores how the goals of feminism have varied throughout the decades and how it has been, and will likely continue to be inseparable from political, social and cultural issues.
6. The category of woman has been defined from various feminist perspectives and different feminist approaches highlight different aspects of female identity. Instead of obtaining one single definition on feminist view on female identity, it is more fruitful to group feminist approaches according to their primary focus and emphasis on the definition of female identity; theories that pay attention to the historical roots of female identity, theories that emphasise the social construction of identity, approaches that focus on the female body, the different understandings of the sex/gender system

and the place of female identity in it, the definition of female identity via the interpretation of the role of language, the differences between collective and individual identity.

7. Bryony Lavery's play *Ophelia* explores female identity through the reinterpretation and redefinition of conventional categories such as tragic ending, death, sin and sexuality, highlights the limitations of literary identity and the impact of the amount of space a literary character is provided on the formation of literary identity. The play emphasises the social aspects of identity and investigates consequences of the multiplication of identity.
8. The primary reference point of the analysis of female identity in Paula Vogel's play *Desdemona: A Play About A Handkerchief* is the nature of identity as a construct. The principal elements of the construct are notions of social background, class, religious beliefs, gender and race. Female identity as depicted in Vogel's *Desdemona* challenges the more general concept of common female identity and concentrates instead on the complexity of individual female identity.
9. *Lear's Daughters*, written by The Women's Theatre Group and Elaine Feinstein portrays the elements and factors that shape female identity in the process of growing up. This psychological positioning and depicting the creation of the self together with the creation of identity and the power of the unconscious incorporate the theory and methodology of psychoanalytic criticism. On the other hand, the emphasis on the importance of the family, the most basic social unit, points to the effects of society and the social structure of identity, referring to identity as a social construct.

NŐI IDENTITÁS A FEMINISTA SHAKESPEARE ADAPTÁCIÓKBAN

Tézisek

1. Az adaptáció mindig elmélettel, előfeltevésekkel vegyül. A feminista adaptációk és a női identitás ábrázolása a feminista Shakespeare adaptációkban, mélyen politikailag motivált, elválaszthatatlan a kortárs társadalmi, politikai és kulturális kérdésektől.
2. Elengedhetetlen a különbségtétel Shakespeare feminista megközelítése – feminista interpretációja, értelmezése, véleményezése és vizsgálata – valamint Shakespeare feminista adaptációi – új, független, feminista szerzők irodalmi művei – között.
3. Minden feminista adaptáció széleskörű, alapos feminista Shakespeare-interpretációt foglal magába, pl. az *Ophelia* című feminista Shakespeare adaptáció nem íródhatott volna meg a *Hamlet* feminista értelmezése és véleményezése nélkül. A feminista Shakespeare adaptációk a feminista Shakespeare-értelmezésben gyökereznek, így azzal szorosan összefüggenek, bár a két jelenség különböző jellege és célzata élesen elhatárolandó egymástól.
4. Nehéz a feminizmus általános érvényű definícióját megfogalmazni, hiszen különböző történelmi időszakok, kultúrák és politikai irányvonalak, más-más tartalommal töltik meg, és mind a feminizmus, mind pedig a feminista irodalomkritika tárgykörében eltérő szempontokat állítanak a középpontba. Ugyancsak céltalan vállalkozás a feminista irodalomkritikát egyetlen definíció korlátai közé szorítani, hiszen átfedések tapasztalhatók számos irodalomelméleti irányzat és irodalomkritikai iskola, pl. dekonstrukció, poszt-strukturalizmus vagy pszichoanalízis módszereivel és gyakorlatával.
5. A feminizmus történelmi fejlődésének áttekintése igazolja, hogy a feminizmus célkitűzései az évtizedek folyamán változóak voltak, valamint alátámasztja, hogy tárgya elválaszthatatlan volt és nagy valószínűséggel lesz az adott kor politikai, társadalmi, szociális és kulturális problémáitól.
6. Különböző feminista perspektívák és megközelítések a női identitás különböző aspektusaira összpontosítanak. Egy általános érvényű feminista női identitás definíció helyett, célszerűbb a feminista megközelítéseket aszerint osztályozni, hogy a női

identitás mely aspektusára helyezik az elsődleges hangsúlyt; elméletek, melyek a női identitás történelmi gyökereire helyezik a hangsúlyt, elméletek, melyek a női identitás társadalmi konstrukcióját emelik ki, a női testet középpontba helyező elméletek, az identitás különböző megközelítései a „szex/gender” rendszerben, a nyelv szerepének előtérbe helyezése ill. a kollektív és egyéni női identitást elemző elméletek.

7. Bryony Lavery *Ophelia* című darabja olyan konvencionális kategóriák újraértelmezésén és újrafogalmazásán keresztül fedezi fel a női identitást, mint például a tragédia, halál, bűn, szexualitás. A darab felhívja a figyelmet az irodalmi identitás korlátaira, valamint hangsúlyozza a szereplőknek biztosított tér mennyiségének hatását az irodalmi identitás kialakulásában. Az *Ophelia* identitás-ábrázolásában az identitás társadalmi aspektusai kapnak hangsúlyt, előtérbe helyeződik a multiplikálódott identitás jelensége és annak vonzatai.
8. Paula Vogel *Desdemona: A Play About A Handkerchief* című drámája nőábrázolásának elsődleges szempontja és kiindulópontja a női identitás, mint konstrukció alapelve. Eme konstrukció legfőbb alkotórészeiként a társadalmi háttér, osztályt, vallási hovatartozást, nemet és fajt helyezi előtérbe. A Vogel által ábrázolt női identitás megkérdőjelezi a kollektív női identitás általánosabb fogalmát és helyette az összetettebb egyéni női identitásra összpontosít.
9. A Women's Theatre Group és Elaine Feinstein *Lear's Daughters* című darabja bemutatja a női identitást formáló elemeket és tényezőket a felnőtté válás folyamatában. Ez a fajta pszichológiai pozicionálás, az „én” kialakulásának nyomon követése, valamint az identitás kialakulása és a tudatalatti hatalma kapcsolatának bemutatása, a pszichoanalízis elméleti rendszerét és módszertanát helyezi előtérbe. A család, mint legkisebb társadalmi egység szerepe fontosságának hangsúlyozása viszont a társadalom hatásaira és az identitás társadalmi szerkezetére mutat rá, az identitást pedig mint társadalmilag szerkesztett konstrukciót kezeli.